

TLENEK WĘGLA „CICHY ZABÓJCA”

Tlenek węgla (czad) zabija, uniemożliwiając transport tlenu do komórek. Wiąże się z hemoglobina we krwi około 250 razy silniej niż tlen, tworząc karboksyhemoglobinę, która nie przenosi tlenu, prowadząc do niedotlenienia (hipoksji) i uszkodzenia narządów (mózgu, serca). Jest bezwonny i bezbarwny, więc objawy (ból głowy, nudności, zawroty) łatwo pomylić z grypą, co prowadzi do utraty przytomności i śmierci.

Jak działa czad

- **Blokuje hemoglobinę:** Czad wypiera tlen z połączenia z hemoglobina, która zamiast dostarczać tlen do tkanek, transportuje gaz śmiertelnej trucizny.
- **Powoduje niedotlenienie:** Komórki i narządy, w tym mózg i serce, zaczynają się dusić z braku tlenu.
- **Uszkadza narządy:** Niedotlenienie prowadzi do uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego i niewydolności wieńcowej.

Objawy zatrucia

- **Wczesne (podobne do grypy/przeziębienia):** Lekki ból głowy, zmęczenie, zawroty głowy, nudności, osłabienie, senność.
- **Poważniejsze (wyższe stężenia):** Silny ból głowy, wymioty, dezorientacja, splątanie, przyspieszony oddech, drgawki, utrata przytomności.
- **Śmiertelne:** Utrata przytomności, niewydolność krążeniowa, zgon.
- **Charakterystyczny znak:** W ciężkich przypadkach skóra może przybierać różowy/karminowy kolor.

Jak reagować w przypadku podejrzenia zatrucia

1. **Natychmiast przewietrz:** Otwórz okna i drzwi, aby wpuścić świeże powietrze.
2. **Wyłącz urządzenie grzewcze:** Jeśli możesz, zrób to bezpiecznie.
3. **Wyprowadź poszkodowanego na zewnątrz:** Zapewnij dostęp do świeżego powietrza.
4. **Zadzwoń po pomoc:** Natychmiast wezwij pogotowie ratunkowe (112).
5. **Rozpocznij RKO:** Jeśli osoba nie oddycha, rozpocznij resuscytację krążeniowo-oddechową.

Skutki i szybkość działania

- Stężenie 0,16% (1600 ppm) może spowodować utratę przytomności po 30 minutach i śmierć w ciągu 2 godzin.
- Stężenie 1,28% (12800 ppm) może zabić w ciągu 3 minut